

Speciální výcvik řidičů přepravujících nebezpečné věci

**Řidiči kamiónů
přepravní společnosti
Lannutti Czech
trénovali na kluzkých
plochách Mosteckého
autodromu pod
vedením lektorů
společnosti DEKRA CZ.**

S počátkem zimního období dochází na silnicích k mnoha krizovým situacím, které ne vždy končí šťastně. To si uvědomují nejen řidiči, ale i provozovatelé přeprav. Samotné řízení vozidla patří bezpochyby mezi nejnebezpečnější činnosti, které většina z nás podstupuje.

Dopravní statistiky říkají, že každý den na českých silnicích zahynou průměrně téměř tři lidé, zhruba deset lidí je vážně zraněno a hmotné škody dosahují denně zhruba čtrnáct milionů korun. Tato čísla zahrnují všechny účastníky silničního provozu využívající dopravní síť. Ze statistik **Policie ČR** vyplývá, že nehody zaviněné řidiči nákladních vozidel se na celkovém počtu dopravních nehod podílejí více než dvanácti procenty. Podíl usmrčených osob z celkového počtu pak tvoří více než třináct procent. Nezanedbatelným faktem pak je skutečnost, že dopravní nehoda nákladního automobilu má nejen většinou tragičtější

následky, ale je zpravidla doprovázena také vyšší hmotnou škodou na vozidle, přepravovaném nákladu, vyššími náklady a složitostí i časovou náročností likvidace následků nehody.

V posledních letech je stále častější, že se na některá centra bezpečné jízdy obrací společnost zabývající se přepravou se žádostmi o poskytnutí zdokonalovacího výcviku neboli školy smyků.

Řidič musí předcházet krizovým situacím

V květnu tohoto roku si řidiči nákladních souprav společnosti Lannutti Czech se sídlem v Teplicích mohli na smykových pracovištích Mosteckého autodromu vyzkoušet nejen funkčnost různých systémů, jako např. ABS a EBS apod.,

ale hlavně se zdokonalit bez rizika silničního provozu v jejich používání tak, že náhlý smyk by je neměl překvapit.

Veškerá přeprava, ať už osob nebo nákladu, vyžaduje zvláště zkušené a zodpovědné řidiče, kterých je bohužel v České republice nedostatek. Co se zanedbá, zvláště před zimním obdobím, může mít dlouhodobé citelné následky nejen pro řidiče samotné, ale i přepravce s dopadem i na pojišťovny.

Cílem kurzu je předejít vzniku krizových situací při řízení. Úkolem kurzu je přimět účastníka silničního provozu výkladem, diskusí a testovou částí k zamyšlení se nad problémy silničního provozu, uvědomění si problému nebezpečí při řízení motorového vozidla a přizpůsobení svého chování.

Řidiči jsou na kurzech cvičeni, jsou informováni o vlastnostech vozidla

Cílem školení je předcházet nehodám.

Nebezpečí hrozí zejména v zimě.

a o tom, jak jejich vozidlo reaguje ve výjimečných situacích. Probírají se základní znalosti z fyziky, jako je třeba působení odstředivých sil, adheze pneumatik, reakční a brzdné doby nebo vliv nákladu na vlastnosti vozidla. Nelze zanedbat ani tu skutečnost, že dopravní nehoda nákladního automobilu se nepromítá pouze do již zmíněných celospolečenských negativních dopadů, jako jsou ztráty na životech, zdraví lidí a majetku. V daleko větší míře (na rozdíl od nehod jiných druhů vozidel) se nehoda negativně zpravidla promítne i do ekonomické situace dopravce. Bez mála všechny dopravní nehody jsou menší či větší měrou způsobeny lidskou chybou. Po dobu několika let jsou příčiny dopravních nehod přibližně totožné, přičemž dominuje nepřiměřená rychlost, nesprávný způsob jízdy a rychlost nepřizpůsobená okolnostem (schopnostem řidiče, vlastnostem vozidla, stavu vozovky atd.).

tlak na dodržování termínů se projevuje i na silnicích

Dalším faktorem, který ovlivňuje nehodovost řidičů nákladních automobilů, je v řadě případů tlak na dodržování nejrůznějších termínů (čas dodání zboží, nakládka, vykládka apod.). Na tuto skupinu řidičů může působit stres v důsledku časové tísně, takže mohou v silničním provozu více riskovat než například v jiných situacích, jako je jízda na dovolenou s rodinou či na víkendovou chatu. Riskantní jízda nemusí nutně souviset s povahou člověka, ale může vycházet z postoje k vlastní práci a snahy řidiče, aby splnil svoje pracovní úkoly. Tyto skutečnosti, často společně s nedostatkem praktických zkušeností, základních znalostí fyzikálních vlastností pohybu vozidla, vedou k tomu, že řidiči často ani výši nebo míru rizika nevnímají. Výsledkem je pak řízení na úkor bezpečnosti, což si řidiči ve většině případů často ani neuvědomují.

V kombinaci špatných návyků souvisejících s bezpečnou jízdou a ovládním vozidla se při tomto řízení riziko dopravní nehody zvyšuje a je zapotřebí, aby si řidič tyto aspekty uvědomil, měl základní znalosti o fyzikálních zákonitostech pohybu vozidla, poznal lépe a detailně limitující faktory chování svého vozidla, jakož i svých řidičských schopností a dovedností.

Vhodným nástrojem k uvědomění si těchto skutečností a zvýšení bezpečnosti silničního provozu jsou Kur-

Řidič se musí chovat defenzivně.

zy bezpečné jízdy dříve známé pod názvem Škola smyku, které na specializovaných pracovištích – polygonech realizuje společnost DEKRA CZ. Cílem tohoto školení je naučit řidiče rozpoznávat možná rizika při řízení vozidla. Řidiči si zde ověří v bezpečných podmínkách cvičných pracovištích své schopnosti a jízdní vlastnosti vozidla při simulovaných situacích, které mohou v provozu nastat. Zdokonalil se v ovládním automobilu a naučí se poznat hranice i limity jízdních vlastností svého vozidla i řidičských dovedností.

Informace a zkušenosti získané řidičem v teoretické části školení a při nácviku řešení nouzových situací mají praktický dopad na reálný provoz. Řidič následně v praxi na silnici dokáže podobným situacím předcházet a vyvarovat se jejich vzniku.

Každý řidič absolvuje teoretickou i praktickou část

Školení se skládá ze dvou částí. První z nich je teoretická v délce trvání 2-3 hodin, která probíhá na učebně pro všechny účastníky společně. Osnova teoretické části je zaměřena na pochopení základních fyzikálních podmínek a limitů stability vozidla jeho chování

v jednotlivých jízdních situacích, zejména při nouzovém brzdění a vyhýbání.

Následuje praktická část v rozsahu 3-4 hodin. Výcvik probíhá ve skupinách deseti vozidel s vlastními vozidly účastníků pod dohledem instruktora. Každý řidič absolvuje na všech pracovištích opakovaně řadu manévrů, během nichž si ověří své schopnosti a jízdní vlastnosti vozidla a má prostřednictvím radiového spojení zpětnou vazbu od instruktora, který průběžně hodnotí řidičem dosahované výsledky.

Instruktoři jsou středoškolsky nebo vysokoškolsky vzdělaní odborníci s dlouholetou praxí v oblasti dopravy, výcviku řidičů a řízení motorových vozidel. Většinou mají také dlouholeté zkušenosti z automobilového sportu. Prošli firemním výcvikem pro instruktory na cvičištích v České republice a obdobných cvičištích v Rakousku. Samozřejmostí je neustálé doplňování technických informací a zkušeností z aktuálního automobilového světa ve spolupráci s předními dovozci a výrobci osobních i nákladních automobilů.

Positiva výcviku řidičů kromě zdokonalování v řízení a ovládním vozidla spočívají zejména v tom, že poznatky a zkušenosti získané při výcviku výrazným způsobem pozitivně ovlivňují jednání a chování řidiče v reálném provozu. Řidič je schopen lépe vyhodnocovat situaci v silničním provozu, více si uvědomuje míru rizika a je schopen v daleko větší míře předcházet vzniku problémových situací v praxi. Na vzdělávání řidičů v uvedené oblasti lze využít prostředků Evropského sociálního fondu. ■

Text: DEKRA CZ

Foto: Greiwing, archiv a Václav Podstawka

Nakládku musíte stihnout!